

er, som jeg sagde før, ingenlunde givet, at han netop passer til at være Bonde, idet maaske netop mange af disse Børn stamme fra gamle Haandværkerslægter og derfor maaske have medfødt Snille for den Slags Ting, hvorimod de ikke passe til Landarbejde. Jeg udtalte under Børneloven, at siden den Fellenbergske Bevægelse i Svejts tildrog sig Europas Opmærksomhed, begyndte man overalt at prøve med Landeri, og vi have ogsaa her været slaviske Efterlignere af Fellenberg. Vore første Anstalter ere grundede paa det System, baade Bølgilgaard og ogsaa andre som Flakkebjerg, der ogsaa høre til de gamle Anstalter, og vi ere blevne ved at holde fast ved dette System indtil nu. Vi have kun ganske spredt prøvet at indrette Værksteder paa disse Hjem, men det bør vi aabenbart stille efter at kunne. Dog, dertil skal der større Midler. Men trods det, sidder der ofte i de smaa Børnehjem — og det er dem, jeg holder mest af, Hjem med 15—20 Børn — mangen en enlig trofast Kvinde — somme Tider et Par Ægtefolk — og gør en fornøjelig og frugtbar Gerning i vort Samfund, og mange stakkels Børn have der fundet et mildt Tilflugtssted og et virkelig godt Hjem i et saadant Børnehjem; det er der ikke Tvivl om. Der kan godt være braadne Kar der ogsaa, det indrømmer jeg.

Men vanskeligere er det paa de store Anstalter, især nu i Overgangstiden, hvor de egentlig vanartede Børn komme dér ind. Det kan ikke hjælpe her at tale om, at det er et let Stof at arbejde med. Det er et saare vanskeligt Stof, uden at man derfor behøver at sige, at det er et i Bund og Grund fordærvet Stof; det er det slet ikke. Men de have nu en Gang de egentlig vanartede, og nu i Overgangstiden, hvor den ny Lov begynder at træde ud i Livet, er Stillingen saare vanskelig. Jeg vil ogsaa bede det ærede Medlem for Aarhus (Sabroe) tænke paa, at i Løbet af de sidste 2 Aar ere flere Hundrede vanartede og forsømte Børn sendte ud til de faa Anstalter, vi have, fordi der er blevet ryddet op i alle de daarlige Hjem. Nu har man Loven i sin Haand og kan tage Børnene ud af Hjemmene. Værgeraadene have denne specielle Opgave liggende for sig og ere maaske meget nidkære i Begyndelsen, og det skulde man ikke laste dem for. Børnehjemmene og Opdragelsesanstalterne blive derfor overfyldte med Børn i meget forskellig Alder. Det er saaledes ganske urimeligt, at Fru Bransholm har Børn fra 5—6 til 16—18 Aars Alderen; det strider

mod al sund Fornuft og enhver god pædagogisk Ordning, og saaledes er det hende slet ikke tilladt at have det.

Men nu kommer der den Ting til, at medens man før tog de større Børn i 12—14—15 Aars Alderen og straffede dem offentligt, førte dem op paa Tinghuset og risede dem og gav dem Rotting, hvis de vare over 14 Aar — eller maaske var det 15 — og sendte dem i Fængsel, saa sender man nu disse store, vanskelige Fyre — ja, Pigerne ere endda de allervanskeligste — til Opdragelsesanstalterne. De gaa ikke til Fængslerne, ikke til Raadhuset og blive risede eller faa Rotting. Det var Rigsdagen, som afskaffede dette. Jeg synes derfor, det er urigtigt at beskylde Rigsdagen for at være Skyld i, at der prygles paa Opdragelsesanstalterne. Nej, Justitsministeren og Rigsdagen have i Samarbejdet om den midlertidige Straffelov afskaffet hele denne offentlige Straf med Ris og Rotting overfor Børn og unge Mennesker. Før den Tid bleve flere Hundrede af dem aarligt behandlede med Ris og Rotting. Jeg har en Statistik for de 10 sidste Aar af forrige Aarhundrede. Det var 3—400 Børn, der da aarligt bleve behandlede med Ris og Rotting indenfor den Tid. De gaa nu til Opdragelsesanstalterne, idet vi have fastsat, at disse Børn skulle opdrages i Stedet for at straffes, og dette gør Arbejdet uendeligt vanskeligere. Derfor skal man være noget overbærende, inden man skrider til en absolut fældende Dom over de Fejltagelser og Overskridelser af Grænserne for en rimelig Hustugt, der kunne have fundet Sted. Thi det gaar paa en Anstalt akkurat som paa en Skole. Magter man ikke at gøre Undervisningen passende, interessant og underholdende — kan man godt sige —, saa er Disciplinen vanskelig, og hvis den skal opretholdes, maa Læreren gribe til legemlige Straffe. Saaledes er det ogsaa mange Gange paa Opdragelsesanstalterne, hvor der er saa forskellige og saa vanskelige Børn, og hvor Anstalterne ofte ere saa overfyldte. Der glipper ofte det pædagogiske Hold, man skal have paa Eleverne, og saa maa man gribe til Straffe. Det er derfor værdt at have Øjet fæstet derpaa, naar man taler om disse Ting. Derfor stammer ogsaa Klagerne væsentligt fra Opdragelsesanstalterne og ikke fra Børnehjemmene.

Det ærede Medlems Klager ere meget omfattende, men de angaa dog væsentligt Anstalterne. Dog, som jeg sagde før, Realiteten af Klagerne skal jeg lade ligge, indtil Aktstykkerne foreligge